

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege privind declararea zilei de 23 august Ziua Comemorării Victimelor Fascismului și Comunismului și a zilei de 21 decembrie Ziua Memoriei Victimelor Comunismului în România

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

La data de 3 iunie 2008 a fost semnată Declarația de la Praga privind conștiința morală europeană și comunismul, care stipulează la pct. 9: „stabilirea datei de 23 august, ziua semnării Pactului Hitler-Stalin, cunoscut ca Pactul Molotov-Ribbentrop, ca zi de comemorare a victimelor regimurilor totalitare, atât naziste cât și comuniste, în același mod în care Europa comemorează victimele Holocaustului la data de 27 ianuarie”.

Rezoluția Parlamentului European din 2 aprilie 2009 a propus 23 august ca zi de comemorare a victimelor regimurilor totalitariste.

Data de 7 Noiembrie este declarată „Ziua Internațională a Victimelor Comunismului”, în urma inițiativei mișcării internaționale „Comitatus Pro Libertatibus”, prezidată de luptătorul anticomunist Vladimir Bukovski.

Una dintre recomandările Raportului Final al Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România este „desemnarea unei zile comemorative în memoria victimelor represiunii și terorii comuniste”.

Momentul 23 august 1939 are o semnificație deosebită pentru istoria contemporană, rămânând în memoria colectivă ca data în care cele două totalitarisme, nazist și comunist, își pun în evidență vocația distructivă, dându-și mâna în ceea ce avea să însemne „noua ordine mondială”. Semnarea pactului Ribbentrop-Molotov și, mai cu seamă, a Protocolului adițional secret, a avut o triplă semnificație: a fost un pact de război (Uniunea Sovietică oferă cale liberă Germaniei pentru un război împotriva Poloniei), un pact de împărțire (împărțirea Europei de Est în sfere de influență) și un pact de distrugere (se sugera dispariția statalității). Pentru prima dată în istoria modernă cele două regimuri totalitare,

trecând peste toate diferențele ideologice, se pun de acord, unite de elementul comun al adversității față de democrație, cu o consecință directă în izbucnirea celui de-al doilea război mondial și, de aici, a marilor orori ale secolului XX.

Ziua de 21 decembrie 1989 este ziua în care membrii comitetului revoluționar Forumul Democratic Român din Timișoara au citit din balconul Operei un program format din 11 puncte privind democratizarea țării. De asemenea, un grup de câteva zeci de cetățeni veniți de la mitingul de susținere a secretarului general al PCR, Nicolae Ceaușescu, au protestat în Piața Universității din București, împotriva regimului comunist. În fața aparatului represiv format din trupe al MApN, Gărzi Patriotice, Securitate și Miliție, demonstrații au rămas să protesteze sub ploaia de gloanțe.

Raportul Final al Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, document care a stat la baza declarației Președintelui României de condamnare a regimului comunist, rostită în Parlament la data de 18 decembrie 2006, pune în evidență acțiunile criminale ale regimului comunist în România: „abandonarea intereselor naționale; anihilarea statului de drept; fraudarea uriașă a alegerilor din noiembrie 1946; distrugerea partidelor politice prin arestarea liderilor; lovitura de stat din 30 decembrie 1947 care a dus la abdicarea forțată a Regelui Mihai; lichidarea sindicatelor libere; sovietizarea totală și forțată a României; exterminarea programată a deținuților politici; exterminarea grupurilor de partizani care reprezentau rezistența armată anticomunistă din munți; lichidarea fizică, prin asasinat, deportare, întemnițare, muncă forțată, a unor categorii sociale; persecuția minorităților; represiunea împotriva religiei; arestarea, uciderea, detenția politică sau deportarea țăranilor care opuneau rezistență față de colectivizare; lichidarea violentă a revoltelor țărănești; deportările cu scop de exterminare; ca urmare a politicii criminale a regimului comunist, au fost deținute în închisori și lagăre, deportate/strămutate sute de mii de persoane – între 500.000-2.000.000 de victime; represiunile etnice; gonirea și „vânzarea” evreilor și germanilor; represiunea împotriva culturii, eradicarea valorilor naționale, arestarea intelectualilor protestatari; reprimarea mișcărilor studențești din 1956, arestarea studenților protestatari și organizarea de ședințe de denunțare; reprimarea mișcărilor muncitorești din Valea Jiului (1977), Brașov (1987) și a celorlalte greve, precum și arestarea și deportarea muncitorilor protestatari; reprimarea oponentilor și disidenților în anii 1970 și 1980 – arestarea și asasinarea celor mai periculoși oponenți; distrugerea patrimoniului istoric și cultural prin dărâmurile din

	anii 1980; constrângerea unei părți a populației României de a-și părăsi locuințele; consecințele criminale ale „politicii demografice” soldate cu mii de morți; înfometarea populației, oprirea căldurii, starea de mizerie, de disperare provenită din degradarea fizică la care regimul a condamnat un întreg popor; conceptualizarea mizeriei materiale și morale, precum și a fricii, ca instrumente de menținere a puterii comuniste; masacrarea cetățenilor în timpul Revoluției anticomuniste din Decembrie 1989.” Legea nr. 258/2002 privind declararea zilei de 22 decembrie Ziua Libertății României instituie o zi de sărbătorire a victoriei democrației împotriva totalitarismului, care se impune a fi corelată cu declararea unor zile comemorative, în spiritul reconcilierii cu trecutul istoric, temei pentru o integrare solidă a tuturor națiunilor europene.
2.Schimbări preconizate	Prezentul proiect de lege își propune să omagieze victimele fascismului și comunismului, ca regimuri totalitare, în baza declarațiilor și recomandărilor unor foruri internaționale și, în particular, să omagieze victimele regimului comunist în România, prin asumarea de către statul român a obligației morale de a consacra două zile comemorative: 23 august și 21 decembrie. În acest mod, s-ar asigura coerența unei politici de memorie la nivelul statului român, oferindu-se posibilitatea constituirii unei pedagogii destinate să educe tinerele generații în spiritul respectului profund față de toate victimele regimurilor totalitare.
3.Alte informații	
<i>Secțiunea a 3-a</i> <i>Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ</i>	
1.Impactul macroeconomic	Nu se apreciază că prezentul proiect de lege ar produce un impact macroeconomic semnificativ.
2.Impactul asupra mediului de afaceri	Prezentul proiect de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.Impactul social	Nu este cazul.
4.Impactul asupra mediului	Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt,
pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- mii lei -

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
	2010	2011	2012	2013	2014	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale: (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări	Nu se apreciază că prezentul proiect de lege ar influența cheltuielile bugetare.					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	Nu se apreciază că prezentul proiect de lege ar influența cheltuielile bugetare.					
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	Nu este cazul.					
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.					
7. Alte informații						

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normative asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare	Nu este cazul.
2. Compatibilitatea proiectului de act normative cu legislația comunitară în materie	Nu este cazul.
3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente	Nu este cazul.
4. Evaluarea conformității	Nu este cazul.
5. Acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Prezentul proiect de lege a fost supus atenției următoarelor structuri asociative: Asociația Comunelor din România, Asociația Orașelor din România, Asociația Municipiilor din România și Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România. În termenul legal, a comunicat punctul de vedere doar Asociația Municipiilor din România, care este de acord cu proiectul de lege, fără obiecțiuni și propuneri.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor	Nu este cazul.

interministeriale permanente	
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Prezentul proiect de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr.159/15.02.2011.
<i>Secțiunea a 7-a</i> <i>Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</i>	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	În conformitate cu prevederile art. 6 din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc a adus la cunoștința publicului textul, prin publicarea pe site-ul de Internet www.crimelecomunismului.ro .
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
<i>Secțiunea a 8-a</i> <i>Măsurile de implementare</i>	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și / sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin.(3) din Constituția României, republicată, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'E. Boc', followed by a horizontal line and a period.

EMIL BOC